

Activiteiten Themagroep Energie van PvdA Duurzaam

Periode augustus 2015 – juli 2019

Er wordt verwezen naar de documenten van de groep die in de tabel op het eind zijn aangegeven. In die tabel wordt elk document met een nieuw en een oud nummer aangeduid. Hier in de tekst wordt steeds het oude nummer gebruikt. Elk van deze documenten is ook op de website te vinden, maar dan aangeduid met het nieuwe nummer.

27^e vergadering 7 juli 2015

Presentatie “Energiescenario’s Nederland 2050” door Maarten de Groot en Kees van Gelder (doc.39; onderdeel van Stappenplan). Discussie over de land- en zeeoppervlaktes die nodig zijn voor energie uit zon, wind en biomassa. Conclusie dat een volledig duurzame energievoorziening in principe mogelijk is, zeker na flinke besparing, en dat zon en wind daarvoor verreweg de belangrijkste bronnen zullen zijn. Die voorziening vergt zeer ingrijpende veranderingen.

Discussie over de door Peeters geschreven concept-energieparagraaf van het verkiezingsprogramma 2017 en de schriftelijke commentaren van 10 themagroepleden. Afspraken over verwerking van de commentaren en van de uitkomsten van de discussie.

28^e vergadering 24 september 2015

Impressie van de bijeenkomst van DOPP op 22 september waarin de publicatie van de wetenschappelijke bureau’s “Energietransitie: politiek robuust” werd gepresenteerd.

Discussie en vaststelling van het inhoudelijk achtergrondrapport van de concept-energieparagraaf van het verkiezingsprogramma 2017, met name energiebelasting en aardgaswinning.

Bezoek aan “Mijnwater” in Heerlen 29 oktober 2015

Louis Hiddes ontving 6 andere leden van de themagroep. De bevindingen van het bezoek zijn weergegeven in doc. 44.

29^e vergadering 12 november 2015

Presentatie “Opslag voor bruikbaar maken energie uit zon en wind” door Maarten de Groot (doc. 42). Discussie over het belang van “Power to heat (P2H)” en “Power to gas (P2G)”, over de mogelijkheid van het weer omzetten van opgeslagen warmte in elektriciteit (P2H2P) en over de mogelijkheid om de capaciteit van de installaties voor P2G te laten fluctueren met het elektriciteitsaanbod.

Bespreking van de bijdrage van het bestuur van PvdA Duurzaam (discussie over “stranded assets”) en die van de themagroep (zie hieronder) op de politieke ledenraad van 14 november.

Bijdrage aan politieke ledenraad 14 november 2015

Bespreking stellingen “Groningen helpt Nederland van het gas af” (doc.41) in workshop. Indiening en motie “Nederland van het gas af om te beginnen in Groningen” (doc.43; aangenomen na klein amendement).

30^e vergadering 12 november 2015

Presentatie van Ben Dankbaar over de door hem geschreven bijdrage in de DOPP-publicatie “Energietransitie: politiek robuust” en het concept voor het verkiezingsprogramma van de themagroep. Discussie over:

- na te streven groei van aandeel hernieuwbare energie in periode 2020-2030;

- invloed prijs voor CO₂-uitstoot op gedrag bedrijven;
- mogelijkheid van energie uit zon en wind om binnen afzienbare tijd te concurreren met fossiele energie ondanks handicap van fluctuatie; rol fluctuerende elektriciteitsprijzen;
- kosten warmtenetten; behoefte geïsoleerde gebouwen aan warmte- en koelvoorziening.

31^e vergadering 4 februari 2016

Discussie over aanvullende maatregelen nodig voor realisering van de doeleinden van het SER-akkoord, over extra aanvullende maatregelen nodig in verband met het Urgenda-vonnis (Quick scan van PBL & ECN) en over het juist verschenen Energierapport van minister Kamp:

- rol themagroep, waaronder deelname aan door minister voorgestelde dialoog;
- snelheid sluiting kolencentrales en rol daarbij van CCS en/of bijsmaak biomassa;
- gasvrij maken van gebouwde omgeving met taken en bevoegdheden van lagere overheden;
- mogelijke maatregelen voor transportsector, zoals maximum snelheid, kilometerheffing, brandstofbelasting en uitstootbelasting; in Parijs verkregen uitzonderingspositie van zeescheepvaart en luchtvaart;
- sturen op één doelstelling (CO₂-uitstoot) of meerdere?

Bij de tijd brengen van concept-energieparagraaf verkiezingsprogramma en opsturen daarvan naar programmacommissie. Deelname aan partijcongres van 13 februari.

32e vergadering 23 februari 2016 met themagroep Economie

Discussie over vergroening van de belastingen aan de hand van doc.45 o.a. over:

- ander inrichting van de economie waarbij meer rekening wordt gehouden met de fluctuatie van het aanbod;
- stimulering decentrale opwekking enerzijds om energieverliezen tijdens transport te voorkomen, anderzijds om mensen te betrekken bij transitie
- bezwaar van belastingen gericht op gedragsbeïnvloeding dat ze bij succes de overheidsinkomsten doen verminderen;
- toekomst saldering en postcode regeling;
- belasting op fossiele brandstoffen voor verschillende vormen van transport en verwachting op ontwikkeling alternatieve energiedragers;
- EU invoerheffing overeenkomstig CO₂-uitstoot bij productie en transport van ingevoerde stoffen en producten.

33^e vergadering 24 maart 2016: gesprek met Albert de Vries

Discussie over energie in gebouwde omgeving, inclusief warmtenetten aan de hand van doc.46, o.a. over:

- Bezwaar van verbouwing bestaande woningen die nog maar beperkte tijd mee zullen gaan tot "Nul-op-de-meter"; problemen voor corporaties om kosten via huurverhoging te dekken en wetsvoorstel Energie Prestatie Vergoeding;
- Aanpassing tarieven energiebelasting tot niet meer degressieve tarieven overeenkomstig CO₂-uitstoot en aanpassing OZ-belasting overeenkomstig energielabel;
- Planning per wijk voor afkoppeling aardgas en creëren vervangende voorziening; nationaal expertisecentrum over vele alternatieven voor combinaties van warmtepompen, warmtenet, opslag van warmte en koude; bestuursmodel voor energieproducenten en beheerders van warmtenetten en andere netten.
- Afspraak over volgen Kameragenda.

34^e vergadering 10 mei 2016

Presentatie Charles Dufour over geothermie (doc.49). Hoe geothermische energie gewonnen wordt. Wat de beperkingen zijn: energie in vorm van water van relatief lage temperatuur; lokale geologie vaak ongeschikt; gebrek aan kennis daarover; investering hoog en risicovol; beperkte mogelijkheid tot fluctueren opbrengst; "uitputting" na orde 30 jaar. Ervaringen met project in Westland (geologisch zeer geschikte locatie) in 1980-'84. Dat uiteindelijk niet doorging. Invloed regelgeving m.b.t. kennis geologie; milieueisen; belastingtarieven.

Voorbereiding gesprek met Jan Vos.

Bijdrage DOPP en themagroep aan "Energiedialoog".

Moties politieke ledenraad 4 juni

Motie "Een half miljoen nieuwe banen voor en door nieuwe energie en grondstoffen" (doc.50) niet besproken; wel aangenomen.

De andere ingediende motie, "bodemprijs CO₂ voor een beter klimaat" (doc.51), is wegens onvoldoende ondersteuning niet aan de orde gekomen.

35^e vergadering 9 juni 2016: gesprek met Jan Vos

Discussie over "Werk uit transitie", brochure van Jan Vos voor verkiezingsprogramma 15 maart 2017 op basis van commentaar themagroep (doc.47). Belangrijkste onderwerpen: gebouwde omgeving (aardgas), opslag warmte, elektrische auto, scheepvaart, luchtvaart, energiebelasting, ETS en groene industrie, kolencentrales .

36^e vergadering 7 juli 2016

Evaluatie gesprek met Jan Vos. Idem politieke ledenraad. Idee om partijprominent artikel te laten schrijven over "Nieuwe banen voor en door nieuwe energie en grondstoffen".

Bijdrage aan Energiedialoog van EZ: doc.52**Bijdragen aan verkiezingsprogramma**

In april is het "Inhoudelijk achtergrondstuk voor concept-energieparagraaf programma verkiezingen 15 maart 2017" (doc.48) opgestuurd naar de commissie Meijer.

Begin juli stuurt commissielid Bas van Drooge een concept op, waarop een de themagroep commentaar levert, Bas een tweede versie opstuurt en de groep opnieuw enig commentaar levert.

Pas eind oktober wordt het concept-verkiezingsprogramma gepubliceerd en krijgen leden enige weken de kans om amendementen in te dienen. PvdA Duurzaam formuleert met zorg 12 kernachtige amendementen. De uiterst strenge procedure met meerdere digitale zeven voor toelating van amendementen tot behandeling op het congres zorgt ervoor dat slechts één amendement daar behandeld wordt. Dat wordt afgestemd.

37e vergadering 1 september 2016

Voorbereiding op gesprek met Paul Tang. Bespreking eigen document (doc.54) met commentaar van Erik Hormes.

Discussie over "Energievisie 2035" van Natuur en Milieu.

Vaststelling memo "Geothermie: beleidsuitgangspunten voor PvdA" (doc.53).

Bespreking nieuwste concept-energieparagraaf programma verkiezingen 15 maart 2017 en het pamflet dat PvdA Duurzaam wil publiceren.

38^e vergadering 11 oktober 2016

Discussie met leden PvdA Netwerk Ruimte over verhouding tussen rijk, provincies en gemeenten bij ruimtelijke ordening, vooral die gericht op de energietransitie. Consequenties nieuwe Omgevingswet. Afspraak voor samenwerking bij amendering verkiezingsprogramma.

Presentatie van Jaap Baarsma "De zon breekt door". Pleidooi voor sterke vergroting ("schaalsprong") oppervlak zon-PV o.a. bij "verweesde grond" zoals (spoor)wegbermen en op water.

Amendementen programma verkiezingen 2^e Kamer 15 maart 2017

Na uitgebreide interne discussie en zorgvuldige selectie dient PvdA Duurzaam 12 amendementen in, deels samen met het Netwerk Ruimte, en geeft die weer in een pamflet (doc.56). Bijna geen van de voorstellen bereikt het Congres.

39^e vergadering 1 december 2016

Discussie met Erik Hormes, namens Paul Tang, over "Energie Unie in EU". Bespreking stuk van PvdA Duurzaam Energie doc.54). Uiteenzetting Erik over "winterpakket" van de Commissie, o.a. toelaten kleine elektriciteitsproducenten op net, richtlijnen bio-brandstoffen, ETS, interconnectiviteit (handel in energie tussen lidstaten).

Korte bespreking NEV 2016 en activiteiten Borgingscommissie (SER-akkoord).

40^e vergadering 2 februari 2017

Bespreking, op basis doc.57, van enige in december verschenen documenten: "Voortgangsrapportage Energieakkoord .." van SER-Borgingscommissie; reactie van de minister op die rapportage en op het "Urgenda-vonnis"; de "Energieagenda" van het kabinet.

Terugblik op het partijcongres. Onvrede over nieuwe procedures waardoor er nauwelijks discussie ontstaat en goed doordachte amendementen het congres niet bereiken.

41^e vergadering 14 maart 2017

Gesprek met Jan Vos op diens laatste werkdag als Kamerlid. Bezorgdheid over geringe aandacht voor duurzaamheid bij partijleiding. Optimisme over groeiende aandacht elders in de maatschappij. Advies van Jan over missie van PvdA Duurzaam Energie in komende jaren.

42^e vergadering 23 maart 2017

Presentatie door Jaap Baarsma van "Alternatief voor saldering" (doc.55). Het lijkt redelijk in overeenstemming met de eisen geformuleerd in het achtergrondstuk voor het verkiezingsprogramma (doc.48) en goed te combineren met de daar geformuleerde voorstellen voor aanpassing van de tarieven van de energiebelastingtarief.

Overleg over missie van PvdA Duurzaam Energie in komende jaren in aansluiting op advies Jan Vos: klankbord nieuw kamerlid; DOPP; ondersteuning lokale politici bij transitie in gebouwde omgeving; contact met JS.

Klimaatneutraal wonen toegepast op woning van een van de leden. Uiteenzetting van toegepaste maatregelen en effecten in termen van jaarlijks verbruik van warmte en elektriciteit, CO₂-uitstoot en kosten. Toepasbaarheid op andere woningen. Maatwerk. Vereiste expertise.

43^e vergadering 16 mei 2017

Stellingen van Mathilde Maijer over uitgangspunten voor lokale politiek met betrekking tot duurzame energie. Taak van PvdA om, anders dan Groen Links, de positie van mensen met lage inkomens voorop te stellen. Toepassing op woonsituatie bewoners sociale

huurwoningen. Resultaat wetenschappelijke studie over oneerlijke verdeling van lusten en lasten en verontrustende tendens tot versterking van die tendens.

Bespreking van richtlijnen voor opstellen programma's gemeenteraadsverkiezingen '18.
Bespreking concept-advies van DOPP voor nieuw regeerakkoord.
Afspraken over toekomstige taken.

Bijdrage aan programma's gemeenteraadsverkiezingen

Er wordt een "Aanvulling op het CLB-basisprogramma" (doc.58) geschreven en opgestuurd naar het CLB om te verspreiden.

44^e vergadering 6 juli 2017

Presentatie door Kees van Gelder over CCS (doc.60) en presentatie over CCS2 (vastleggen CO₂ door reactie met olivijn) door Henk Daalder (doc.59). Discussie over techniek, kosten en benodigde regelgeving. Pilots hard nodig. Perspectief onzeker.

Afspraken over kennisontwikkeling binnen de themagroep op de volgende gebieden: omwenteling in industrie & economie; biobased economy; rol waterstof; mobiliteit en transport.

45^e vergadering 26 september 2017

Presentatie van Wim Turkenburg over "Noodzaak, status en potentie van CC(U)S" (doc.62): Discussie over te lage groeitempo van energiebesparing, windenergie en zon-PV. Informatie over mogelijkheden van Carbon Capture bij elektriciteitscentrales en verschillende industrieën. Beperkte periode waarover CO₂ wordt vastgelegd bij Utilisation in tuin- en landbouw. Overzicht CCS-projecten in wereld. Discussie over mogelijkheden voor Storage in oude olie- en gasvelden, onder diepe zoutlagen en in olivijn. Prijs voor CO₂ - uitstoot nodig om CCS rendabel te maken.

Motie partijcongres

Indiening motie voor partijcongres 7 okt'17, in aansluiting op rapport van Depla, over duurzame en sociale energievoorziening met grote overheidsrol. Opdracht aan partijbestuur tot samenwerking met GroenLinks, SP en PvdD voor, discussie binnen partij. betrekken PvdA deskundigen en bijdrage aan maatschappelijk debat voor nieuw energieakkoord.

46^e vergadering 19 oktober 2017

Presentatie door Jos Oude Elferink van voorlopige versie van "Inventarisatie duurzame mobiliteit". Discussie over lege vrachtauto's, rechten van fietsers, recht op mobiliteit, vergroening belastingen, luchtvaart ook belasten, MER's schrijven voor verschillende vormen van mobiliteit.

Napraten over gesprek met Wim Turkenburg. Verdere discussie nodig enerzijds over transitie-scenario's en energieopslag, anderzijds over CCS. Bij dat laatste met name discussie over kosten en capaciteit voor ondergrondse opslag, alsmede over geschiktheid bestaande infrastructuur voor transport naar opslaglocaties en over gewenst beleid.

Eerste reactie op kersverse coalitieakkoord van VVD, CDA, D66 en CU.

Bijeenkomst PvdA Duurzaam 14 november 2017

Presentatie Jaap Willem Eijkenduijn over "Duurzaamheid de nieuwe tweedeling" (doc.63).

47^e vergadering 30 november 2017

Nabeschouwing bijeenkomst 14 november en bespreking van Eijkenduijns concept voor advies aan Tweede Kamerfractie tot "Versnellen energietransitie sociale woningbouw" (doc.65). Discussie over de vraag in hoeverre woningbouwcorporaties zich moeten/mogen

bezighouden me opwekking energie middels zonnepanelen. Discussie over manieren om huurders mee te nemen in besluitvorming.

Bespreking memo van Rijploeg en de Groot over "Wat doen aan energietransitie in industrie?". Mogelijkheden voor die transitie, beschikbaar komen van restwarmte na succesvolle transitie, rol overheid, rol werknemers en scholing.

Publicatie in Lokaal Bestuur

"Nederland aardgasvrij" gepubliceerd in het winter nummer van Lokaal Bestuur (doc.64).

48^e vergadering 26 maart 2018: kennismaking met William Moorlag.

Kennismakingsrondje. Introductie Moorlag over energie- en klimaatbeleid: eerlijke verdeling lusten en lasten; verbetering arbeidsmarkt; sociaal-maatschappelijke impact; beschikbaar maken investeringskapitaal. Discussie. Opmerkingen over chaotische karakter transitie gebouwde omgeving, kans om eerlijke verdeling te combineren met meest duurzame oplossing, vergroening belastingen, rol klimaatwet en "energiecommissaris".

Afspraken over samenwerking.

49^e vergadering (intern) 26 maart 2018

Nabeschouwing gesprek met Moorlag.

Bespreking memo over rol warmterotonde voor Den Haag (doc.66). Informatie van Lobke Zandstra over het tussen bijna alle gemeenteraadsfracties gesloten "Klimaatpact" en over bezwaren genoemd tegen de warmterotonde.

Presentatie Peter de Boer over de opname (en teruggave), van koolstof (CO₂) uit de lucht in landbouw- en natuurgebieden. Invloed van ploegen, bemesten, waterstand in veengebieden. Koolstofkringloop beschouwd voor verschillende periodes en schalen (1 jaar, 1 eeuw, Nederland en wereldwijd).

50^e vergadering 8 mei 2018

Discussie over energietransitie in gebouwde omgeving op basis van memo (doc.67). Voor wie dit stuk bestemd is. Rol gemeenten en rijk. Per buurt alternatief kiezen. Criteria voor keuze alternatief.

Concept motie voor partijcongres 14 juni "Aardgasloze sociale huurwoningen" op basis van voorstellen (doc.65).

Wieger Harkema presenteert "Waterstofeconomie mogelijk?" (doc.68) inclusief analogie van waterstofkringloop met koolstofkringloop. Discussie over het belang van waterstof en daar uit gemaakte stoffen (methanol, ammoniak, mierenzuur) voor de energietransitie bij transport, industrie (warmte en grondstoffen) en gebouwde omgeving. Benutting warmte vrijkomend bij productie waterstof en andere stoffen. Gewenst overheidsbeleid.

Ideeën voor werkbezoeken van William Moorlag.

51^e vergadering 28 juni 2018

Afspraken over te organiseren discussie met Samsom. Idem over warmterotonde en geothermie met Haagse politici.

Afronding discussie over waterstofeconomie. Verwondering over passiviteit overheid en verklaring voor passiviteit bedrijfsleven.

Bespreking voorstel Sjak Rijploeg voor creatie "Eco-heckques".

Bespreking memo van Kees van Gelder "Uitbreiding van Schiphol – punten ter overweging" (doc 69): CO₂-uitstoot, luchtvervuiling, geluidsoverlast, werkgelegenheid, vakantievluchten, trein als alternatief, Lelystad, belasting. Zitten politici (te) vast in groeiparadigma?

52^e vergadering 26 september 2018

Bespreking van het eerste rapport over het Klimaatakkoord, gepubliceerd op 10 juli 2018, aan de hand van concept-commentaar (doc 70 en doc 71). Discussie over de rol van een dergelijk polderakkoord, het belang van wetgeving en handhaving, invoering van een CO₂-heffing, wat Nederland kan leren van Duitsland en Denemarken, de zorgelijke verhoging van de energietarieven (ODE), de mogelijkheid om woonlasten (huur en energie) te laten dalen en de noodzaak voor financiële ruimte voor de woningcorporaties. Het commentaar wordt opgestuurd naar Moorlag en Samsom.

53^e vergadering 5 november 2018: gesprek met William Moorlag

Bespreking Klimaatakkoord. Belang van zorgvuldig beleid met grote aandacht voor de inkomenseffecten. Behoeftte aan algemene uitgangspunten voor toetsing beleidsmaatregelen. De onbegrijpelijke passiviteit van het kabinet rond CCS.

Wat nodig is om het klimaatakkoord breed geaccepteerd te krijgen. De politieke kansen van het akkoord met en zonder CO₂-heffing.

Discussie over toekomst luchtvaart en luchthavens (doc 69). De fractie heeft afscheid genomen van het streven naar groei en pleit nu voor een rigoureuze beleidsombuiging.

54^e vergadering 20 november 2018

Terugblik op gesprek met Moorlag. Afspraak om lijst met algemene uitgangspunten te formuleren.

Houding tegenover activistisch groeperingen als "Den Haag fossielvrij": waardering en reserve.

Toekomstig taken en thema's: steun gemeenteraadsleden bij warmte in gebouwde omgeving; industriebeleid; kernenergie; transitie in de landbouw.

55^e vergadering 17 januari 2019

Presentatie van Chris Zijdeveld over energietransitie in de bouw (doc.72). Rol normering voor nieuwbouw, ook voor renovatie bestaande gebouwen. Afspraak om 2^e Kamerfractie te waarschuwen voor dreiging van een veel te slappe BENG-norm (*gedaan in mailwisseling met Henk Nijboer eind januari en begin februari*).

Vorbereiding Congres en themabijeenkomst voor hele partij.

Motie en workshop over CO₂-heffing op partijcongres 19 januari 2019

Indiening motie voor partijcongres in Den Bosch (doc.73). Afgewezen voor behandeling als Congresmotie door ongelukkige stemsysteem. Maar grote belangstelling (70 mensen in uitpuilend zaaltje) voor workshop met presentaties van Bart Wesselink (Milieudefensie) en Chris Peeters (PvdA Duurzaam). Levendige discussie. Oproep tot actie.

Bijeenkomst PvdA Duurzaam over gebouwde omgeving 30 januari 2019

Bijeenkomst in Tweede Kamergebouw met 42 aanwezigen over het Klimaatakkoord en de gebouwde omgeving. Presentaties van William Moorlag, Jaap Willem Eijkenduijn (doc.75) en Henk Heijkers. Uitgebreide discussie met veel inbreng van wethouders en gemeenteraadsleden.

56^e vergadering 28 maart 2019

Korte bespreking lijst met algemene uitgangspunten (doc.74). Er blijkt een sterke overeenkomst met de eind januari verschenen CLB-notitie "Naar een sociaal en duurzaam Nederland" van Moorlag en enige andere partijgenoten.

Samenwerking met Groen Links en andere politieke partijen. Afspraak om contact op te nemen met Milieunetwerk GroenLinks in eerste instantie voor samenwerking ten behoeve van Klimaatakkoord; later wellicht ook om te werken aan een "Groene New Deal" (doc.76).

Bespreking wenselijke aanpassingen van het op 21 december gepubliceerde Ontwerp Klimaatakkoord mede op basis van de doorrekeningen van PBL en CPB, zoals introductie CO₂-heffing overeenkomstig voorstel Asscher & Moorlag, sluiting kolencentrales, ontwikkeling CCS of CCUS, verlichting energielasten voor huurders, maatregelen om aanleg warmtenetten te stimuleren.

57^e vergadering 7 mei 2019

Presentatie door Ries Kamphof van het duurzaamheids gedeelte uit het programma voor de Europese verkiezingen op 23 mei en de manier waarop dit tot stand gekomen is (doc.77). Discussie over de kernpunten, zoals het tegengaan van een tweedeling tussen 'klimaatwinnaars' en 'klimaatverliezers', een CO₂-heffing in de hele EU en importheffingen aan de EU grens om oneerlijke concurrentie tegen te gaan.

Discussie over de inzet biomassa, met name de vraag of die inzet eigenlijk wel duurzaam kan zijn. Twijfels over de steun voor bijstook van biomassa in kolencentrales, al kan benutting van de restwarmte voor warmte in de gebouwde omgeving de nadelen voor het milieu deels compenseren. Belang van cascadering en prioritering.

58^e vergadering 25 juni 2019

Presentatie door Katrina Bull over het duurzaamheidsbeleid in Nottingham (doc.79). Kerndoel is het bestrijden van energiearmoede. Dat lijkt veel socialer en duurzamer dan het beleid in Nederlandse steden. Kunnen in Nederland ook (weer) publieke energiebedrijven worden opgericht? Zouden andere energiebedrijven ook in ons land verplicht kunnen worden om hun klanten met laag inkomen verregaand te helpen bij verduurzaming van hun woning?

Bespreking van het memo "Inzet biomassa. Advies" (doc.78). Steun voor het voorgestelde beleid: strenge duurzaamheidseisen, afscheid van idee van grote rol in energietransitie, beperkte inzet voor warmtenetten, maar niet langer dan komende 10 tot 20 jaar.

Lijst documenten Themagroep Energie van PvdA Duurzaam vanaf aug'2015			
Nr.		TITEL	DATUM
nw	oud		
2	39	De Groot & van Gelder_Energiescenario's NL in 2050	5 aug.'15
3	40	Peeters e.a. concept energieparagraaf verkiezingen maart 2017	28 sept.'15
4	41	Rijploeg e.a._ Groningen helpt NL van gas af	16 okt.'15
5	42	De Groot_Opslag voor bruikbaar maken zon en wind	dec. '15
6	43	Motie politieke ledenraad "NL van gas af, begin met Groningen"	14 nov. '15
7	44	Bezoek 29 okt '15 en notitie Mijnwater (Eijdem's aug '15)	8 nov.'15
8	45	Discussiestuk vergroening belastingen	8 feb.'16
9	46	Agendavoorstel gesprek Albert de Vries 24 mrt '16	17 mrt '16
10	47	Themagroep Energie over "Werk uit transitie" van Jan Vos	10 april '16
11	48	Achtergrondstuk energieparagraaf program verkiezingen mrt '17	12 april '16
12	49	Dufour Aardwarmtewinning	10 mei '16
13	50	Een halfmiljoen nieuwe banen_motie ledenraad 4 juni_Rijploeg	14 mei '16
14	51	Bodemprijs CO2_motie ledenrd 4 juni_PvdA Duurzaam Energie	18 mei '16
15	52	PvdA Duurzaam Energie_Bijdrage aan Energiedialoog	30 juni '16
16	53	Geothermie_beleidsuitgangspunten voor PvdA	21 aug.'16
17	54	Paul Tang & Erik Hormes_Vragen over Energie Unie	30 aug.'16
18	55	Baarsma en de Priester Alternatief voor saldering	12 okt'16
19	56	PvdA Duurzaam pamflet programma 2° Kamerverkiezing mrt'17	15 nov'16
20	57	Voortgangsrapportage SER-akkoord en Energieagenda kabinet	28 jan.'17
21	58	Aanvulling op CLB-Basisprogr.gemeenteraadsverkiez. mrt'18	16 juni'17
22	59	Daalder CCS2 Volkskrant	4 juli'17
23	60	Van Gelder-Carbon Capture and Storage	6 juli'17
24	61	Motie partijcongres okt.'17 aansluitend op rapport Depla	7 sept'17
25	62	Turkenburg-Noodzaak, status en potentie van CC(U)S	27 sept'17
26	63	Eijkenduijn - duurzaamheid de nieuwe tweedeling	14 nov'17
27	64	Publicatie "Nederland aardgasvrij" in Lokaal Bestuur	dec'17
28	65	Voorstellen voor versnellen energietransitie sociale woningbw	16 jan'18
29	66	Mogelijke rol Warmterotonde	26 mrt'18
30	67	Energietransitie gebouwde omgeving	30 mei'18
31	68	Harkema+deGroot Waterstofeconomie mogelijk?	3 juli'18
32	69	vanGelder Uitbreiding Schiphol	18 juni'18
33	70	Opmerkingen over Voorstel hfdlijn Klimaatakkrd (zonder geb. omg)	15 sept'18
34	71	Commentaar op Voorstel hfdlijn Klimaatakkrd-Gebouwde omgng	26 sept'18
35	72	ChrZijdeveld Energietransitie in bouw – hoe het beter kan	okt'18
36	73	Peeters_Congresmotie CO ₂ - heffing	dec'18
37	74	Uitgangspunten energie-omslag	16 jan'19
38	75	Eijkenduijn_Hoe kan ik vergroenen als ik rood sta	30 jan'19
39	76	Wesseldijk Naar een groene New Deal voor Nederland	20 feb'19
40	77	Kamphof Hfdst Duurzaamheid in verkiezingsprogramma EP	7 mei'19
41	78	Kijk op inzet biomassa voor energietransitie	19 juli'19
42	79	KatrinaBull Duurzaamheidsbeleid in Nottingham	25 juni'19